

Kraków, dnia   grudnia 2006 r.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA w KRAKOWIE

30-038 KRAKÓW, ul. Łobzowska 67
☎ (0-12) 633 77 22, 633 77 24, 633 37 09
Fax (0-12) 633 74 55

P/08/151
LKR-41015-1/08

Pan
Marek Nawara
Marszałek
Województwa Małopolskiego
ul. Basztowa 22
31-156 Kraków

Wystąpienie pokontrolne

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła – na podstawie art. 2 ust. 2 Ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ – kontrolę Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, zwanego dalej „Urzędem”, w zakresie pobierania oraz wykorzystania przez samorząd województwa opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2006 – 2008 (I półrocze). W związku z wynikami tej kontroli przedstawionymi w protokole podpisanym w dniu 27 października 2008 r. oraz omówionymi na naradzie pokontrolnej w dniu 5 listopada 2008 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przekazuje – stosownie do art. 60 Ustawy o NIK – niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo występowania uchybień, sposób realizacji przez Urząd zadań związanych z wydawaniem zezwoleń na hurtowy obrót napojami alkoholowymi. Działalność Urzędu w zakresie wykorzystywania przez samorząd województwa środków publicznych pochodzących z opłat za wydanie ww. zezwoleń, NIK również ocenia pozytywnie, pomimo występowania nieprawidłowości.

---

¹ t.j. Dz. U. z 2007 r., nr 231, poz. 1701

Uzasadnienie oceny ogólnej stanowią poniższe uwagi i oceny cząstkowe.

1. W badanym okresie do zadań Departamentu Transportu, Gospodarki i Infrastruktury należały sprawy z zakresu wydawania zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi. Dochody uzyskane z tego tytułu w latach 2006 – 2008 (I półrocze) w § 0480 stanowiły odpowiednio: 954,9 tys. zł, 5.609,7 tys. zł oraz 572,5 tys. zł. Uwagi NIK dotyczą nieuwzględnienia w planie budżetu Województwa Małopolskiego wzrostu tych dochodów. Uzyskane dochody z opłat za wydanie omawianych zezwoleń w latach 2006, 2007 były kolejno o 36,4 % oraz o 32,1 % w kwocie wyższej niż planowano.

Wyniki kontroli wykazały, że we wszystkich 20 kontrolowanych sprawach (tj. 10,9% z 183 udzielonych zezwoleń w 2007 r.) wybranych metodą statystyczną (dobór losowy z interwałem), wydane zezwolenia w formie decyzji spełniały wymogi ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Za uchybienia formalne w ocenie NIK, uznać należy:

- złożenie przez przedsiębiorców w dwóch przypadkach wniosków (dot. zezwoleń o nr 29/P/2007 oraz 62/W/2007), nie spełniających wymogów wzoru formularza ustalonego w załącznikach: 1 i 2 do rozporządzenia MG z dnia 13 czerwca 2001 r.² Chodzi też o sporządzenie na jednym formularzu wniosku o wydanie zezwolenia na prowadzenie obrotu hurtowego napojami alkoholowymi: o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa i zawartości do 18% alkoholu. W jednym przypadku w treści wniosku nie podano informacji wymaganych art. 9 ust 3 b ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, tj.: numeru z rejestru przedsiębiorców, miejsca prowadzenia działalności gospodarczej (dokładnego adresu każdej hurtowni) oraz wnioskowanego terminu ważności zezwolenia;
- złożenie przez przedsiębiorcę kserokopii dowodu wniesienia opłaty za wydanie ww. zezwolenia. Dokumenty te zgodnie z wymogami §3 ust 2 cyt. rozporządzenia, w związku z §2 ust 1 pkt 7 – 10 rozporządzenia, należało przedłożyć w oryginale;
- wniesienie przez przedsiębiorców w 12 analizowanych postępowaniach, opłat za wydanie ww. zezwolenia na rachunek Urzędu po dacie wydania zezwolenia z up. Marszałka Województwa w terminie od 1 dnia do 13 dni. Zgodnie z art. 9² ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, opłaty za wydanie zezwoleń są wnoszone przed wydaniem zezwolenia lub decyzji na rachunek organu wydającego zezwolenie.

---

² rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 czerwca 2001 r. w sprawie rodzaju dokumentów wymaganych przy składaniu wniosku o wydanie zezwoleń na obrót hurtowy napojami alkoholowymi, wzorów wniosków oraz wzorów informacji o sprzedaży napojów alkoholowych (Dz. U. Nr 60, poz. 614),

Niemniej jednak, w każdym przypadku opłaty wniesiono przed faktycznym odbiorem zezwolenia przez przedsiębiorcę.

2. Samorząd Województwa Małopolskiego w okresie objętym kontrolą realizował trzy programy z zakresu przeciwdziałania narkomanii oraz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, tj.:
  - Małopolski Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom na lata 2004 – 2007,
  - Małopolski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2008 – 2013,
  - Małopolski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2008 – 2013.

Wyniki kontroli wykazały, że wszystkie zaplanowane w nich zadania służyły realizacji celów określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości oraz ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii³.

Nieprawidłowością w ocenie NIK był brak wyodrębnienia w Małopolskim Programie Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom (obowiązującym do końca 2007 r.) elementów programu działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Zgodnie z postanowieniami art. 9 ust 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, organ wykonawczy samorządu województwa opracowuje projekt Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, uwzględniając kierunki i rodzaje działań określone w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii oraz zadania w zakresie określonym w art. 2 ust. 1 pkt 1 – 3 ww. ustawy.

Zastrzeżenia NIK dotyczą zbyt ogólnego poziomu formułowania zadań w omawianych trzech programach, bez przypisania im konkretnych pozycji kosztowych dla przewidzianych w nich działań w poszczególnych latach. Stwierdzono, że przyjęte w ww. programach szczegółowe wskaźniki monitorowania oraz zadania nie posiadały szacunkowej oceny stopnia ich realizacji w poszczególnych latach realizacji programu. Także sprawozdania z całości realizacji Małopolskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom w latach 2004 – 2007 w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, nie zostały powiązane z przyjętymi w programie: celami operacyjnymi, zadaniami i wskaźnikami.

---

³ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 ze zm.)

Wyniki kontroli wykazały brak możliwości stwierdzenia, w jakim stopniu zadania przyjęte w programie zostały zrealizowane oraz jakie osiągnięto efekty.

3. Zgodnie z art. 11 ust 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, raport z wykonania programu w zakresie przeciwdziałania narkomanii został przedłożony Sejmikowi Województwa Małopolskiego przed 31 marca 2007 roku. Nie wskazano w nim jednak stopnia realizacji tego programu oraz osiągniętych efektów. Uwagi NIK dotyczą również nieprzedstawienia sejmikowi województwa sprawozdania za 2006 r. z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
4. Na realizację zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz zwalczania narkomanii wydatkowano: 2.445,9 tys. zł (w 2006 r.), 3.691,8 tys. zł (w 2007 r.) oraz 395,4 tys. zł (w 2008 r. I półrocze), co stanowiło odpowiednio: 94,4%, 87% oraz 9% zaplanowanych wydatków.
5. W latach 2006 – 2007 Urząd uzyskał z tytułu wpływów z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż hurtową alkoholu ogółem 6.564,6 tys. zł. W tym czasie na wydatki związane z realizacją programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii przeznaczono 6.137,7 tys. zł. Niewykorzystane środki w 2007 r., pochodzące z ww. opłat, stanowiące nadwyżkę, wprowadzono do budżetu województwa w 2008 r. na zadania związane z finansowaniem tego programu.

Kontrola szczegółowa 3.691,8 tys. zł wydatków poniesionych w 2007 r. ze środków z opłat pobranych za ww. zezwolenia wykazała, że 98,3% (tj. 3.631,2 tys. zł) środków przeznaczonych na przeciwdziałanie alkoholizmowi i zwalczanie narkomanii w trzech rozdziałach (85153, 85154, 85195) wydatkowano na dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych oraz jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych. Przy udzielaniu dotacji Urząd przestrzegał ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego.⁴ Prawidłowo zwymiarowano przedmiot finansowania zadań, jak również sprawozdania z przyznanych dotacji zleceniobiorcy sporządzili oraz rozliczyli na zasadach określonych w umowach zawartych z Urzędem. Także, przy realizacji wydatków w rozdziale 85195 w § 4170 oraz § 4300 w każdym przypadku przestrzegano ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t. j. Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655).

Urząd w badanym okresie nie w pełni wywiązywał się z wynikającego z art. 9³ ustawy o wychowaniu w trzeźwości, obowiązku przeznaczania dochodów

---

⁴ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (DzU Nr 96, poz. 873 ze zm.).

uzyskanych z opłat za wydanie zezwoleń na hurtowy obrót napojami alkoholowymi wyłącznie na finansowanie zadań określonych w art. 4 ust 1 cyt. ustawy oraz zadań określonych w wojewódzkim programie, o których mowa w art. 9 ust 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

W ocenie NIK, nieprawidłowością pod względem legalności był wydatek 135.407 zł poniesiony w 2007 r. ze środków pochodzących z opłat za ww. zezwolenia na zakup usług oraz dotacje dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych. W ocenie Izby, środki te wydatkowano na zadania niezwiązane z zakresem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz zwalczania narkomanii, określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości oraz ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii. Z tego poniesiono:

- 10.000 zł (§ 2820 rozdział 85154), na zadanie pn. „Cyberuzależnienia. pl”. Według oferty stanowiącej załącznik do umowy, celem zadania było: kreowanie właściwych postaw społecznych wobec problemu uzależnienia od komputera i internetu w środowisku osób pracujących z dziećmi i młodzieżą. Także, według szczegółowego opisu zadania ustalonego w harmonogramie, ww. projekt zakładał organizację konferencji dotyczącej problematyki uzależnienia od komputera oraz opracowanie kampanii informacyjnej skierowanej dla rodziców;
  - 52.899 zł (§ 4300 rozdział 85195), na zadania realizowane w ramach Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia w latach 2006 – 2013. W tym między innymi na obsługę Konferencji Małopolskiej Rady Zdrowia Publicznego, przygotowanie materiału do programu edukacyjnego emitowanego na antenie TVP Kraków w Magazynie Medycznym pn. „Nowoczesna diagnostyka kardiologiczna” itd.;
  - 72.508 zł (§ 2810, § 2820 rozdział 85195), na zadania realizowane z dotacji w ramach Małopolskiego Programu Ochrony Zdrowia w latach 2006 – 2013, między innymi takie jak:
    - ◆ „IV Krakowska Konferencja - Opieka nad pacjentem z chorobą nowotworową”,
    - ◆ „Dbaj o swoje zdrowie już od najmłodszych lat - masz tylko jedno”,
    - ◆ „Kampania społeczna 3x30x130”,
    - ◆ „Ku rodzinie”.
6. Zastrzeżenia NIK dotyczą sfinansowania, ze środków pozyskanych za wydane zezwolenia na hurtowy obrót napojami alkoholowymi, wynagrodzeń Pełnomocnika Zarządu Województwa Małopolskiego ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz sześciu pracowników jego biura. W żadnym z sześciu celów operacyjnych oraz

24 zadaniach obowiązującego w 2007 r. Małopolskiego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, nie przewidziano omawianych wydatków.

Z ustaleń kontroli wynika, że w umowie dotacji zawartej pomiędzy Zarządem Województwa Małopolskiego a dyrektorem Szpitala Specjalistycznego im. dr J Babińskiego w Krakowie, na realizację zadania budżetowego w 2007 r. pn. „Rozwój ośrodków leczenia uzależnień”, ww. wynagrodzenia rozliczone ryczałtem stanowiły 183.934 zł. Zdaniem NIK, wydatki te powinny być ponoszone ze środków przeznaczonych na administrację.

7. Uchybieniem formalnym było ujęcie wydatków poniesionych w 2007 r. w kwocie 19,9 tys. zł na trzy zadania (pn.: „Studium Duszpasterstwa Trzeźwości”, „Rodzinne Uwikłania – Systemowe Rozwiązania III”, „Ja i ty słońce niech wschodzi tam gdzie My”), realizowane przez jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych w rozdziale 85153 (Zwalczanie narkomanii) zamiast rozdziale 85154 (Przeciwdziałanie alkoholizmowi) pomimo, że w treści ofert złożonych przez ww. podmioty stanowiących załącznik do umowy określono, że uzyskane dotacje poniesione zostaną na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi.
8. Uwagi NIK dotyczą także niewykorzystywania pomieszczeń w budynku Małopolskiego Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Nowym Sączu (MOPiTu) o pow. ok. 244 m², zajętych na potrzeby biura Pełnomocnika Zarządu Województwa Małopolskiego ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom. Z ustaleń kontroli wynika, że na modernizację ww. budynku samorząd województwa przeznaczył 445 tys. zł w 2007 r. dla Powiatu Nowosądeckiego.

NIK przyjmuje do wiadomości wyjaśnienia Pana Wojciecha Kozaka Członka Zarządu Województwa Małopolskiego oraz Pani Urszuli Sanak dyrektora Departamentu Polityki Społecznej o skierowaniu pisma do Szpitala Specjalistycznego im. dr. J Babińskiego w Krakowie (który zawarł umowę z MOPiTu na wynajem), o udzielenie informacji o sposobie wykorzystania ww. pomieszczeń przez szpital.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie wnosi o:

1. Rzetelne weryfikowanie składanych przez przedsiębiorców wniosków o udzielenie zezwoleń na hurtowy obrót napojami alkoholowymi pod kątem kompletności składanych dokumentów.

2. Rozważenie możliwości oszacowania kosztów realizowanych programów z zakresu przeciwdziałania narkomanii oraz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz sporządzenia oceny szacunkowej stopnia realizacji zadań, jak również sporządzanie sprawozdań z wykonania tych programów przy uwzględnieniu ustalonych w nich celach, zadaniach oraz wskaźnikach,.
3. Niezwłoczne dokonywanie zmian w planie budżetu Województwa Małopolskiego, w przypadku uzyskania wyższych, niż planowano, dochodów z tytułu wpływów z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż hurtową alkoholu.
4. Zapewnienie wnikliwej analizy wydatkowania środków pochodzących z opłat za wydane zezwolenia na hurtowy obrót napojami alkoholowymi na zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz zwalczaniem narkomanii, przy jednoczesnym zwiększeniu nadzoru nad ich prawidłowym ujęciem zgodnie z klasyfikacją budżetową.
5. Podjęcie skutecznych działań w celu zaprzestania finansowania wynagrodzeń Pełnomocnika Zarządu Województwa Małopolskiego ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz pracowników jego biura ze środków przewidzianych na realizację programów z zakresu przeciwdziałania narkomanii oraz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Stosownie do art. 61 ust. 1 Ustawy o NIK przysługuje Panu Marszałkowi prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie w sprawie zawartych w niniejszym wystąpieniu ocen, uwag i wniosków – w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

O sposobie wykorzystania uwag i wykonaniu wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, proszę poinformować – na podstawie art. 62 ust. 1 Ustawy o NIK – Najwyższą Izbę Kontroli Delegaturę w Krakowie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozstrzygnięcia, zgodnie z art. 62 ust. 1 Ustawy o NIK.

Otrzymują:

1. Adresat
2. NIK Delegatura w Poznaniu
3. Akta kontroli